

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת : חברת הכנסת מרב מיכאלי

פ/25/2106

הצעת חוק-יסוד : השפיטה (תיקון – משפט חוזר אזרחי)

1. תיקון סעיף 19 בחוק-יסוד : השפיטה¹, בסעיף 19, המילה "פלילי" – תימחק.
2. תיקון חוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984², בסעיף 31 – המשפט

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) ברישה, המילה "פלילי" – תימחק ;

(ב) בפסקה (1), בסופה יבוא "או החייב" ;

(ג) בפסקה (2), בסופה יבוא "או החייב" ;

(ד) בסעיף קטן (א), בפסקה (3), לפני "אדם אחר" יבוא "במשפט פלילי," ;

(ה) בסעיף קטן (א), בפסקה (4), המילה "בהרשעה" – תימחק, ואחרי "לנידון" יבוא "או החייב" ;

(2) בסעיף קטן (ב), לפני "הרשות לבקש" יבוא "במשפט פלילי," , ובסופו יבוא "במשפט אזרחי, הרשות לבקש משפט חוזר נתונה לחייב" ;

(3) בסעיף קטן (ג), במקום "במשפט חוזר" יבוא "במשפט פלילי חוזר" ;

(4) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא :

"(ג) במשפט חוזר אזרחי יהיו לבית המשפט העליון או לבית משפט מחוזי כל הסמכויות הנתונות לבית משפט מחוזי במשפט אזרחי והנתונות לבית המשפט העליון בערעור אזרחי." ;

¹ ס"ח התשמ"ד, עמ' 78.
² ס"ח התשמ"ד, עמ' 198.

(5) בסעיף קטן (ד), לפני "נשיא בית המשפט העליון" יבוא "במשפט פלילי,".

דברי הסבר

הצעת חוק-יסוד זו באה להוסיף על האפשרות של משפט חוזר בהליך פלילי גם הליך של משפט חוזר כשמדובר בעניין אזרחי, ולעגן בכך את הפסיקה המכירה באפשרות למשפט חוזר בעניינים אזרחיים, אפשרות שהחוק הישראלי טרם הכיר בה.

בתי המשפט הכירו באפשרות של עריכת משפט חוזר בהליך אזרחי בנסיבות מצומצמות ביותר, בשל עקרון סופיות הדיון. כך, למשל, הכירו בעבר בתי המשפט באפשרות של ביטול פסק דין ועריכת משפט חוזר רק אם הוכח שפסק הדין הושג במרמה (ע"א 254/58 אינגסטר נ' לנגפוס, פ"ד יג 449 (1959); דני"א 4546/96 חוף גיא נ' חברת מקורות בע"מ (לא פורסם, ניתן ביום 14/5/1997)). בפסיקה מאוחרת הכירו בתי המשפט גם באפשרות לבקש את ביטולו של פסק דין גם בנסיבות הנוגעות לאיתור ראיות חדשות שלא ניתן היה להשיגן קודם לכן ואשר יש בהן כדי לשנות את פני ההכרעה מיסודה (ע"א 4682/92 עזבון שעה נ' בית טלטש בע"מ, פ"ד נז(3) 366 (2003)).

מוצע לאפשר קיומו של משפט חוזר אזרחי בהתקיים אחת מהנסיבות הבאות:

- (1) בית משפט פסק כי ראיה מהראיות שהובאו באותו עניין יסודה היה בשקר או בזיוף, ויש יסוד להניח כי אילולא ראיה זאת היה בכך כדי לשנות את תוצאות המשפט לטובת החייב;
 - (2) הוצגו עובדות או ראיות, העשויות, לבדן או ביחד עם החומר שהיה בפני בית המשפט בראשונה, לשנות את תוצאות המשפט לטובת החייב;
 - (3) נתעורר חשש של ממש כי נגרם לחייב עיוות דין.
- הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/1221/24).

הצעת החוק זהה לפ/1221/24 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ח' בשבט התשפ"ג (30.01.2023)